

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Walenty
Nazwisko: Deptuła
Miejsce urodzenia: Surowe
Data urodzenia: 13-02-1917
Imię ojca: Jan
Imię matki: Marianna
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta śledcze WUBP w Olsztynie z 1946 roku w sprawie m.in. Walentego Deptuły. Aresztowany 02.02.1946 jako dowódca nielegalnej organizacji. Po przeprowadzonym dochodzeniu WUBP w Olsztynie wydał postanowienie o pociągnięciu do odpowiedzialności karnej i 30.09.1946 zakończył śledztwo. Sformułowano akt oskarżenia i sprawę skierowano na drogę sądową. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie (Sr 160/47) z 25.04.1947 Walenty Deptuła został uznany winnym m.in. tego, że od stycznia 1945 do 01.02.1946 na terenie powiatów Ostrołęka, Szczytno i Przasnysz brał udział w związku mającym na celu "obalenie demokratycznego ustroju Państwa Polskiego" organizując placówkę pod nazwą „Łoza”, w sile ok. 30-tu uzbrojonych ludzi, będąc jej komendantem oraz posiadał i przechowywał bez zezwolenia broń i amunicję. Skazany został, po uwzględnieniu ustawy o amnestii, na łączną karę 15 lat więzienia oraz utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na lat 5.	IPN Bi 0090/121/1-6.	

Akta sądowe Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie z lat 1946-55 w sprawie Walentego Deptuły i innych osób w sprawie przynależności do organizacji mającej na celu obalenie funkcjonującego ustroju Państwa Polskiego. W. Deptuła został aresztowany 01.02.1946 i skierowany do więzienia w Olsztynie jako oskarżony o przynależność do Armii Krajowej. WUBP Olsztyn prowadził śledztwo, zakończone 30.09.1946, w wyniku którego wydano postanowienie o pociągnięciu do odpowiedzialności karnej, a 15.02.1947 sformułowano akt oskarżenia, zatwierdzony 25.02.1947 przez Wojskową Prokuraturę Rejonową w Olsztynie. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie (Sr 160/47) z 25.04.1947 W. Deptuła został uznany winnym m.in. tego, że od stycznia 1945 do 01.02.1946 na terenie powiatów Ostrołęka, Szczytno i Przasnysz brał udział w związku mającym na celu "obalenie demokratycznego ustroju Państwa Polskiego" organizując placówkę pod nazwą „Łoza”, w sile ok. 30-tu uzbrojonych ludzi będąc jej komendantem oraz posiadał i przechowywał bez zezwolenia broń i amunicję. Skazany został, po uwzględnieniu ustawy o amnestii, na łączną karę 15 lat więzienia oraz utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na lat 5. Najwyższy Sąd Wojskowy w Warszawie postanowieniem z 18.06.1947 wyrok WSR Olsztyn utrzymał w mocy, bez uwzględniania skargi rewizyjnej (Sn. Odw. S 1430-47). W dn. 05.09.1947 został osadzony w Więzieniu Karnym w Rawiczu. Z dokumentów wynika także, że 27.08.1954 został przeniesiony z więzienia w Raciborzu do OSW w Bytomiu, a 18.09.1954 z powrotem do Raciborza. Postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Olsztynie z 18.05.1956 – karę łączną na zasadzie ustawy o amnestii zmieniono na 10 lat więzienia oraz utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na okres 2,5 roku. W. Deptuła został zwolniony 26.01.1956 z więzienia w Raciborzu.

IPN OI 8/392, IPN OI 8/393, IPN OI 8/394, IPN OI 8/395, IPN OI 8/396.

Skorowidze więźniów Centralnego Więzienia w Rawiczu z lat 1945-54 i księgi główne więźniów ww. więzienia zawierają informacje, że Walenty Deptuła 05.09.1947 przybył do Rawicza, a 03.06.1954 został przetransportowany do więzienia w Raciborzu.

IPN Po 3/35, IPN Po 3/38, IPN Po 3/42, IPN Po 3/44-47, IPN Po 3/50.

Akta PUBP/PUdsBP Ostrołęka z lat 1946-51 zawierają m.in. postanowienie z 15.09.1955 o złożeniu do archiwum Wydz. X WUdsBP Warszawa materiałów w sprawie W. Deptuły, przebywającego aktualnie w więzieniu. W. Deptuła był członkiem organizacji Armia Krajowa, a następnie "Wolność i Niezawisłość", dowódcą placówki krypt. "Łoza". Występował pod ps. "Trybinka". Aresztowany w 1946 roku, a w 1947 skazany przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Olsztynie na 15 lat więzienia. Akta zawierają również wyciągi z doniesień źródła "Janina", w których pojawiają się informacje o W. Deptule.

IPN BU 0203/333 (5314/II).

Akta KW MO Olsztyn z lat 1976-77 zawierają dokumenty dotyczące działalności organizacji i czynów przestępczych na terenie woj. olsztyńskiego. Znajdują się tam m.in. informacje z roku 1945 o grupie o zabarwieniu akowskim dowodzonej przez W. Deptułę, ps. "Trybinka", działającej na terenie powiatów Szczytno, Przasnysz i Ostrołęka.

IPN BU 1082/184.

Akta Wyzd. "C" KW MO Olsztyn z lat 1979-81 zawierają Charakterystykę nr 24 i kwestionariusze osobowe na członków organizacji bez nazwy pod dow. W. Deptuły, ps. "Trybinka". W opisie ww. organizacji oraz kwestionariuszu osobowym na jej członka z 09.02.1979 znajdują się następujące informacje: Deptuła Walenty, „Trybinka” w latach 1940-45 był członkiem Armii Krajowej na stanowisku dowódcy placówki krypt. "Apis" w Czarni pow. ostrołęckiego, która po zajęciu tych terenów przez wojska sowieckie została rozwiązana. Wiosną 1945 na polecenie zastępcy komendanta obwodu Armii Krajowej Obywatelskiej, ps. „Zryw” W. Deptuła otrzymał polecenie zorganizowania oddziału zbrojnego, po czym stanął na jego czele i został mianowany komendantem placówki krypt. „Łoza” w Czarni. Terenem działania grupy były powiaty Ostrołęka i Przasnysz woj. warszawskiego i pow. Szczytno woj. olsztyńskiego. Celem działalności była walka z ustrojem PRL, za którą W. Deptuła awansowany został do stopnia plutonowego i odznaczony Krzyżem Walecznych. W październiku 1945 zmienił miejsce zamieszkania. Aresztowany przez WUBP Olsztyn 01.02.1946. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie z 25.04.1947 skazany, po złagodzeniu wyroku na mocy amnestii, na 15 lat więzienia.

IPN BU 0182/24, IPN Bi 087/406/1-2, IPN Bi 065/33 (812/IV).

Akta WUSW Olsztyn z 1986 zawierają Charakterystykę nr 156 dot. Wojewódzkiego Zarządu Polskiego Stronnictwa Ludowego w Olsztynie. Wśród dokumentów znajduje się kwestionariusz osobowy z 15.05.1986 na członka PSL woj. olsztyńskiego, Walentego Deptułę, ps. "Trybinka", prezesa gminnego PSL. W. Deptuła od 1940 działał w Armii Krajowej na terenie pow. ostrołęckiego. Po wyzwoleniu spod okupacji niemieckiej działalności nie zaprzestał, tylko ustanowił placówkę „Łozy”, na czele której stanął jako dowódca. Aresztowany w lutym 1946. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Olsztynie z 25.04.1947 skazany na 15 lat więzienia oraz utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na lat 5.

IPN Bi 087/534/1-8, IPN Bi 065/181/2 (960/IV).